

IZBOLJŠANJE BRALNE PISMENOSTI OSNOVNOŠOLCEV

FANI NOLIMAL, ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO

Projekt je ...

»... temeljito ,razburkal‘ *poučevanje,*
odnose,
razmišljanje

sodelujočih šol in učiteljev, pa tudi zunanjih
strokovnjakov ...«

(ddr. B. Marentič Požarnik, v Nolimal et al.: 2013, str. 229)

BRALNA PISMENOST

v vrtcu in šoli

DIDAKTIČNI PRIMERI • porajajoča se pismenost • učni jezik •

učni pogovor • medpredmetno povezovanje • sodelovalno učenje • motivacija

za branje • bralne aktivnosti • bralno razumevanje

• kritično mišljenje, individualizacija in

diferenciacija • formativno spremljanje

• diferencirana učna podpora • akcijsko

raziskovanje • metakognicija • knjižnica • ...

Opolnomočenje
učencev z izboljšanjem
bralne pismenosti
in dostopa do znanja

BRALNA PISMENOST

v vrtcu in šoli

TEORETSKA IZHODIŠČA IN EMPIRIČNE UGOTOVITVE •

vseživljenjsko učenje • metakognitivne strategije • samoregulacijsko učenje •

miselni procesi • inkluzivno poučevanje • učni jezik •

akcijsko raziskovanje • formativno spremljanje

• učni pogovor • analiza dosežkov • bralna

pismenost • medpredmetno povezovanje

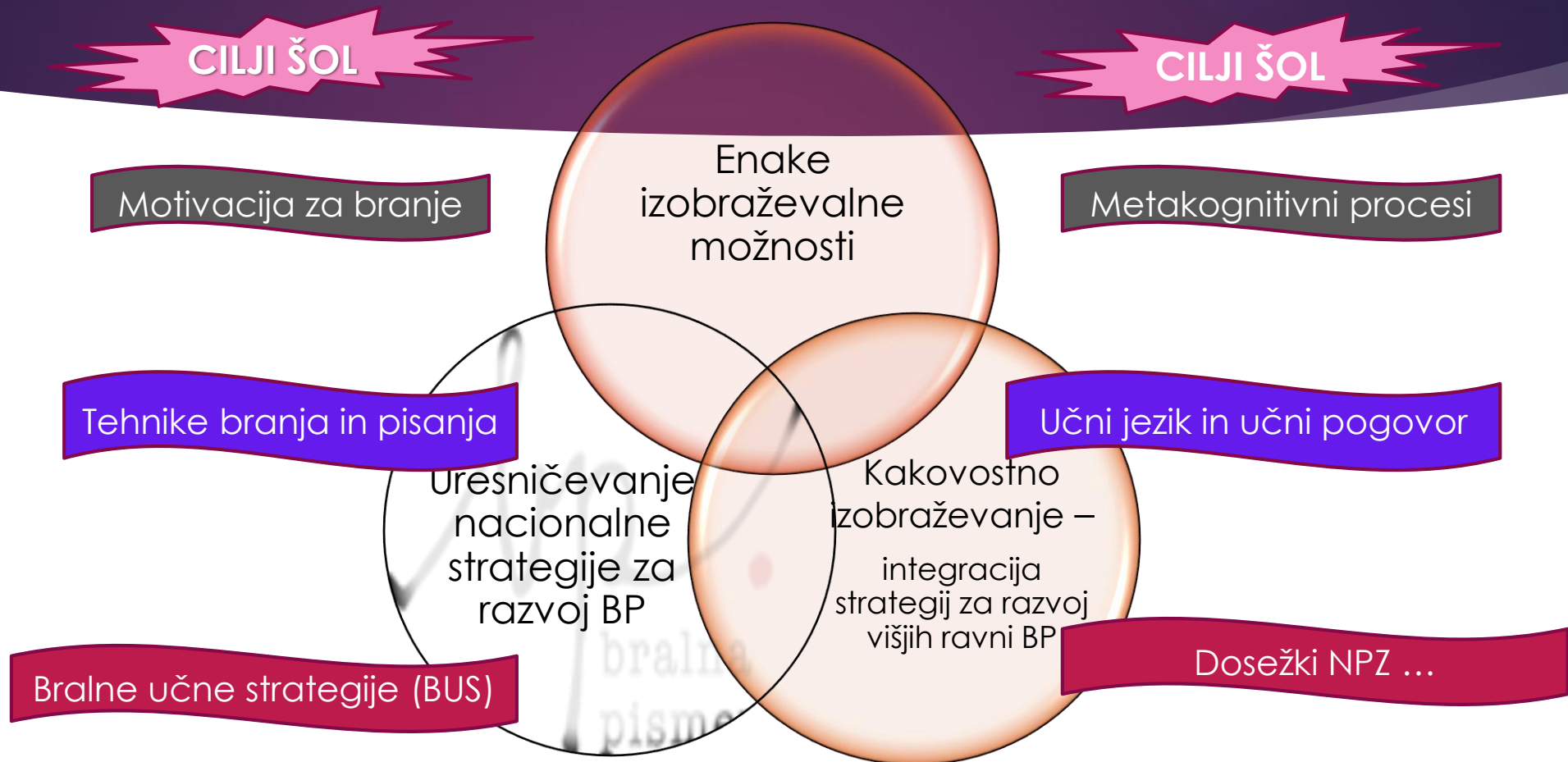
• merjenje napredka • profesionalna rast •

kolegialne hospitacije • kulturni kapital ...

Opolnomočenje
učencev z izboljšanjem
bralne pismenosti
in dostopa do znanja

<http://www.zrss.si/digitalnknjiznica/>

Namen in cilji

BP: Zmožnost učencev, da samostojno pridobivajo informacije, jih povezujejo in interpretirajo, si na osnovi le-teh ustvarjajo celostne pomenske predstave in razlage pojavov ter dogodkov, razmišljajo o njih in jih vrednotijo, razvijajo argumente za takšno ali drugačno delovanje na osnovi informacij, se znajdejo v novih situacijah, kritično primerjajo in sklepajo (Načrt projekta Opolnomočenje učencev 2011).

EU okvir: Mednarodne usmeritve na področju BP

(Poučevanje branja v Evropi, 2011; EU high level group of experts, Final report, 2012; Konferenca OECD ..., povzeto v članku Nolimal, 2013)

VIZIJA in KURIKUL

- Jasna, usklajena VIZIJA na vseh ravneh, za vsa življenjska obdobja
- Jasni (kurikularni) standardi
- Merjenje znanja na prehodih med VIO in/ali stopnjami

KOMPETENCE UČITELJEV

- Perspektivne strategije za opismenjevanje in učinkoviti didaktični pristopi ...
- Čimprejšnja SPECIALIZIRANA POMOČ učencem s težavami na področju branja
- Znanje in spretnosti (kompetence) učiteljev

SPREMLJANJE in EVALVACIJA

- Redno spremljanje in preverjanje novih pristopov in napredka
- Evidentiranje dosežkov – DOKAZILA

NAČIN DELOVANJA

- Enotnost in vzajemnost delovanja na vseh ravneh, v vseh dimenzijah
- Porazdeljeno, TIMSKO vodenje, samoregulacija ...

Dejavniki za razvoj pismenosti

1. Ustvarjanje
pismenega
okolja

2. Izboljšanje
kakovosti
poučevanja

3. Večje
sodelovanje in
inkluzija

Empirične ugotovitve

„**Spremembe** so bile ponekod sicer majhne, ponekod kar dramatične – kot pokrajina z višjimi in nižjimi hribčki, vmes kak ‚vršac‘. **Temeljita evalvacija** je razkrila tudi pomanjkljivosti, ki so v preteklosti pri mnogih projektih ostale zakrite.“

(ddr. B. Marentič Požarnik v Noliml et al. 2013, str. 229)

+ Dosežki

- MOTIVACIJA in INTERES za branje
- Obvladovanje TEHNIKE branja
  - Hitrost razumevanja – HR
    - Kako hitro berejo in procesirajo besedilo?
- Obvladovanje BUS/PRAKSA nekaterih šol
  - OŠ Semič
- Dosežki NPZ
  - MAT in SLO
- Ozaveščenost o pomenu BP in prof. rast

Učenec 5. razreda OŠ Dobravlje

Refleksija vodje ŠPT

“Več razmišljam, kako pouk naravnati na učenca, izzvati njihovo čim večjo aktivnost, kako izpeljati notranjo diferenciacijo, večji poudarek dajem sodelovalnemu učenju in sodobnemu pouku. Frontalnega pouka in tradicionalnega pouka izvajam mnogo manj kot sem ga prej, pred projektom.”

(L. Palčič, vodja ŠPT)

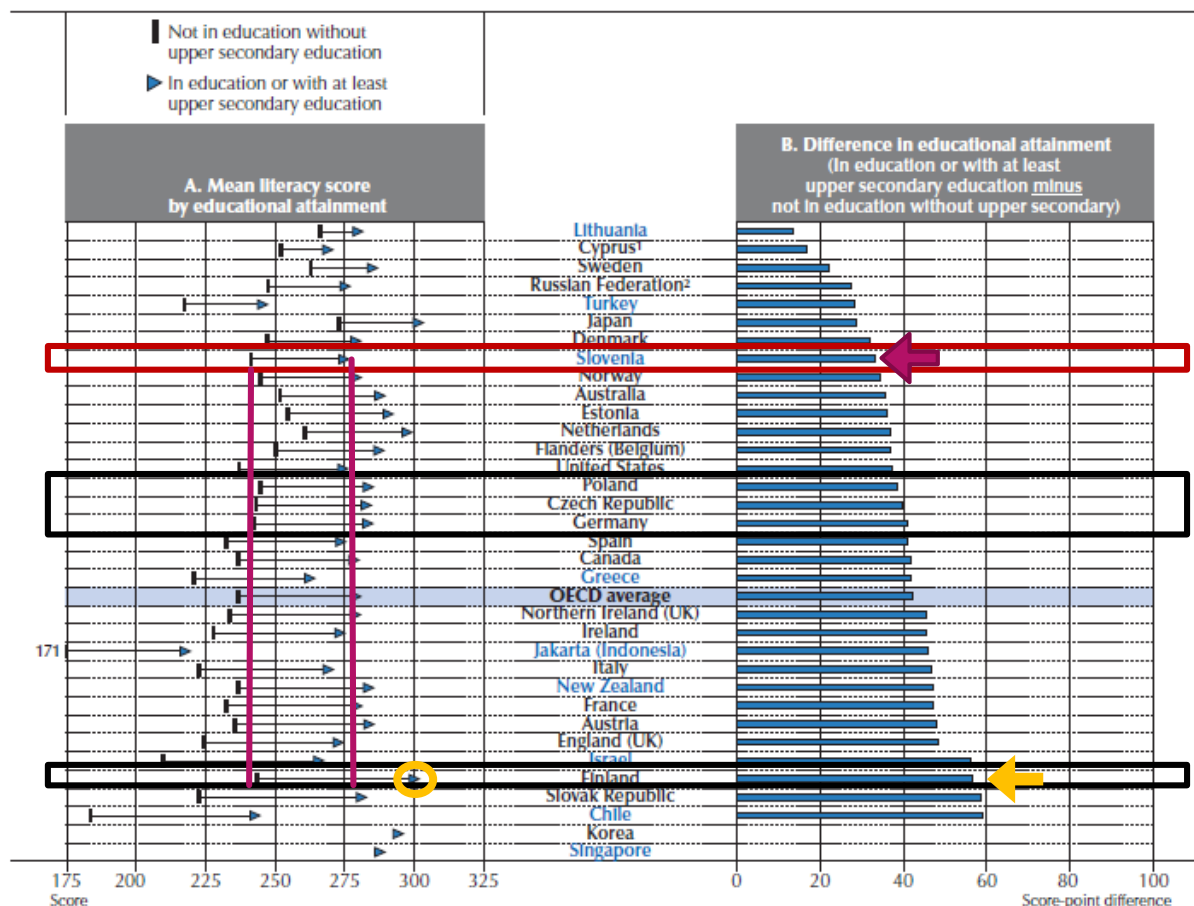
bralna
pismenost

Področja, potrebna izboljšav

- Vpliv SES na
  - šolske ocene in dosežke pri NPZ
- Stopnja razumevanja – SR in vprašalnik BUS
  - Koliko prebranega **razumejo** (S. Pečjak)?
  - Kako uspešno rešujejo pisne naloge na 2. in 3. ravni?
    - PORAZDELITEV dosežkov med šolami

Razlike v dosežkih pismenosti glede na izobrazbo

Figure 3.4 ■ Differences in literacy proficiency by educational attainment, young adults aged 16-24

Notes: All differences in Panel B are statistically significant. Estimates based on a sample size of less than 30 are not shown in Panels A and B (Korea and Singapore). Upper secondary includes ISCED 3A, 3B, 3C long and 4. Where possible, foreign qualifications are included as the closest corresponding level in the respective national education systems.

1. See note 1 under Figure 3.1.

2. See note at the end of this chapter.

Countries and economies are ranked in ascending order of the differences in literacy scores (In education or with at least upper secondary education minus not in education without upper secondary).

Source: Survey of Adult Skills (PIAAC) (2012, 2015), Table A3.4 (L).

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933366007>

Osebni moto:

„Raven pismenosti je osebna
izkaznica naroda.“

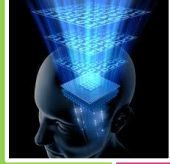
Izzivi za naprej

IZZIV 1

Odpravljati razlike:

- med šolami
- med učenci znotraj šol
- med stopnjami izobraževanja

IZZIV 2

- Razvijati:
- branje z razumevanjem in
- višje ravni pismenosti v **vsej VERTIKLI** izobraževanja

IZZIV 3

- Dobro prakso:
- širiti med učitelji in šolami
  - nuditi podporo ranljivim skupinam
- zagotavljati **PISMENA** okolja

Hvala za pozornost!

Vprašanja?

fani.nolimal@zrss.si